

การบรรยายสรุป

เรื่อง ผลการปฏิบัติราชการ แผนงาน ปัญหาและอุปสรรค

ในการดำเนินงานของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

โดย

ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

ร
๓๓๔๐๕๔๓
ปจ๓๑๑ก
น.๒

การบรรยายสรุป

เรื่อง ผลการปฏิบัติราชการ แผนงาน ปัญหาและอุปสรรค

ในการดำเนินงานของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

โดย

ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

การบรรยายสรุปเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

โดย ศาสตราจารย์ ประเสริฐ ณ นคร ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
เรื่อง ผลการปฏิบัติราชการ แผนงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน
ของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

ในวันอังคารที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๖ ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมเล็ก ตึกไทยคู่ฟ้า

.....

ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นส่วนราชการที่เพิ่งตั้งขึ้นใหม่ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ แต่การดำเนินงานในนามของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เพิ่งจะได้เริ่มขึ้นอย่างจริงจัง นับตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมา ทั้งนี้ ในการบรรยายสรุป ครั้งแรกนี้ กระผมจึงใคร่ถือโอกาสเสนอประวัติความเป็นมาของส่วนราชการนี้โดยสังเขป รวมทั้ง ผลการปฏิบัติราชการ แผนงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งถือว่าเรื่องเหล่านี้มีบทบาทอันสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานของทบวงฯ เพื่อให้เป็นไปตาม เจตนารมณ์ของคณะรัฐบาล ส่วนการบรรยายสรุปในครั้งต่อ ๆ ไปนั้น ทบวงฯ มีความเห็นว่า นอกจาก จะเสนอผลงาน ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของทบวงฯ แล้ว ถ้าหากโอกาสอำนวย ทบวงฯ อาจ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในสาขาต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงฯ มา บรรยายและเสนอข้อคิดเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีสนใจ สำหรับ ประวัติความเป็นมา ผลการปฏิบัติราชการ แผนงาน ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของทบวงฯ พอสรุปได้ดังนี้ คือ.—

๑. ประวัติความเป็นมา

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ สืบเนื่องมาจากการปรับปรุง ส่วนราชการโดยคณะปฏิวัติ ซึ่งได้ตระหนักว่าสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนอย่างรวดเร็ว สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน ให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะทำให้การบริหารงานของคณะรัฐบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากแนวความคิดดังกล่าว จึงได้มีการปรับปรุงส่วนราชการขึ้นใหม่ รวมทั้งมีการจัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้ส่วนราชการนี้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงาน

และการกำกับการศึกษาของรัฐในระดับอุดมศึกษาทั้งหมด เว้นแต่ส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบและ
อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ

๒. ส่วนราชการในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
ประกอบด้วยส่วนราชการในสังกัดรวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๒ ส่วนราชการด้วยกัน ซึ่งมีดังนี้คือ.-

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดทบวง
๓. จุดำดงกรรมมหาวิทยาลัย
๔. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๖. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๗. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๘. มหาวิทยาลัยมหิดล
๙. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๑๐. มหาวิทยาลัยศิลปากร
๑๑. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๑๒. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

๓. ผลการปฏิบัติราชการและแผนงานของทบวงฯ สำหรับผลการปฏิบัติราชการ
และแผนงานของทบวงฯ โดยคำนึงถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการใน
สังกัดทบวงฯ แล้ว อาจจำแนกออกเป็น ๒ ลักษณะด้วยกัน คือ งานในหน้าที่ของสำนักงานปลัดทบวง
และงานของมหาวิทยาลัยในสังกัด

๓.๑ งานในหน้าที่ของสำนักงานปลัดทบวง นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๖
จนถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๑๖ สำนักงานปลัดทบวงฯ ได้ดำเนินการในเรื่องสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

ก. ผลงานที่ดำเนินการแล้ว และ/หรือกำลังดำเนินการอยู่

๑. จัดตั้งคณะกรรมการโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างมหาวิทยาลัย

- เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค โดยจะเริ่มดำเนินการในภาคการศึกษาหน้า (พฤศจิกายน ๒๕๑๖)

๒. เป็นผู้ดำเนินการประสานงานในการสอบรวม

- ทบวงจะค้นหาทางปรับปรุงวิธีการสอบรวมให้ได้ดียิ่งขึ้น

๓. จัดสัมมนาเรื่องบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค

- ผลจากการสัมมนาครั้งนี้ได้มีการพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการ ๔ คณะ คือ คณะทำงานโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ คณะทำงานเกี่ยวกับหลักสูตร คณะทำงานเกี่ยวกับการโอนหน่วยกิต คณะทำงานเกี่ยวกับการสอนให้เหมาะสมในท้องถิ่น สำหรับค่าใช้จ่ายในการสัมมนาครั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือจากสถาบันดำเนินงานเพื่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการพัฒนาแห่งภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ (Regional Institute of Higher Education and Development)

๔. เข้าร่วมการสัมมนาเรื่องการพัฒนา นโยบายและแผนระดับกระทรวง

- จะได้นำความรู้จากการสัมมนาไปประกอบการปฏิบัติราชการของทบวงฯ ต่อไป

๕. พิจารณาการเปิดคณะและภาควิชาใหม่

- มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เสนอขอเปิดคณะใหม่ ๓ คณะ คือ

คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ เรื่องนี้
ทบวงฯ ได้รวบรวมข้อเท็จจริงและข้อเสนอความคิดเห็นมายังคณะรัฐมนตรีแล้ว

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เสนอขอยกฐานะแผนกวิชาอิสระสื่อสารมวลชน
และการประชาสัมพันธ์เป็นคณะนิเทศศาสตร์ เรื่องนี้ ทบวงฯ กำลัง
พิจารณาอยู่

๖. พิจารณาการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยมหิดล

- ทบวงฯ ได้พิจารณาเรื่องนี้และเห็นควรอนุมัติ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นควย
และให้ส่งเรื่องไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาต่อไป

๗. พิจารณาโครงการขยายมหาวิทยาลัยมหิดลที่ตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม

- ทบวงฯ ได้ร่วมพิจารณาเรื่องนี้กับผู้แทนส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในที่สุดคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้เลื่อนโครงการที่เหลื่อมเข้าไป
ในแผนพัฒนาการ ฉบับที่ ๔ ให้เข้ามาอยู่ในแผนพัฒนาการ ฉบับที่ ๓
ทั้งโครงการ

- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ขอจัดแบ่งภาควิชาวิศวกรรมเคมี วิศวกรรม
เหมืองแร่ และโลหวิทยา วิศวกรรมการผลิตในคณะวิศวกรรมศาสตร์
ทบวงฯ ได้พิจารณาเรื่องนี้และเห็นควรอนุมัติ โดยให้นำเสนอเรื่องนี้
ต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว

๘. พิจารณาการจัดตั้งมหาวิทยาลัยจังหวัดจันทบุรี และโครงการขยายคณะแพทยศาสตร์

และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไปตั้งที่จังหวัดอุบลราชธานี

- ทบวงฯ ได้พิจารณาความเหมาะสมแล้วเห็นว่า ยังไม่อยู่ในข่ายที่น่าจะ
สนับสนุนในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ นี้

๙. พิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- ทบวงฯ ได้ร่วมพิจารณาเรื่องนี้ และพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติไปแล้ว

๑๐. พิจารณาการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสหประชาชาติตามข้อเสนอของเลขาธิการสหประชาชาติ

- ทบวงฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรสนับสนุนเป็นบางส่วน และคณะรัฐมนตรีมีมติให้รอคูโครงการก่อน

๑๑. พิจารณาร่างสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างประเทศไทยกับมิตรประเทศ

- ทบวงฯ ได้ร่วมพิจารณาในคณะกรรมการร่างสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างประเทศไทยกับมิตรประเทศ ซึ่งขณะนี้ได้ผ่านการพิจารณาในวาระแรกไปแล้ว ๒ เรื่อง คือ ร่างสนธิสัญญาว่าด้วยการตั้งถิ่นฐานระหว่างสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันกับราชอาณาจักรไทย กับเรื่องร่างสนธิสัญญาว่าด้วยการตั้งถิ่นฐานและการคุ้มครองการลงทุน การเดินเรือ และสิทธิทางกงสุลระหว่างสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือกับราชอาณาจักรไทย และขณะนี้กำลังพิจารณาร่างความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และวิชาการระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสกับรัฐบาลราชอาณาจักรไทยอยู่

๑๒. พิจารณาโครงการความช่วยเหลือจากต่างประเทศในระยะเวลา ๕ ปี

- ทบวงฯ ได้ร่วมกับคณะกรรมการของกรมวิเทศสหการพิจารณาโครงการนี้อยู่

๑๓. การสำรวจภาวะค่าใช้จ่ายและความคิดเห็นของนักเรียนในการสอบรวมเข้ามหาวิทยาลัย

- ทบวงฯ ได้ทำการสำรวจค่าใช้จ่ายและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย โดยใช้แบบสอบถามส่วนตัวอย่างจากนักเรียน ณ สนามสอบสวนกลาง ในปีการศึกษา ๒๕๑๖ นี้ จำนวน ๒,๐๗๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๓ ของผู้มีสิทธิเข้าสอบทั้งหมด และได้ผลโดยสรุปว่า ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเกี่ยวกับการสอบคิดเป็นเงิน ๘๑๕.๓๒ บาท ส่วนความคิดเห็นในการสอบรวมของนักเรียนกลุ่มนี้ได้เสนอแนะโดยสรุปว่า ควรใช้วิธีการสอบรวมตามเดิม ร้อยละ ๗๑.๒๕ ควรแยกสอบร้อยละ ๑๖.๘๖ และต้องการใช้คะแนน ม.ศ. ๕ เป็นเกณฑ์ตัดสินร้อยละ ๑๑.๒๗ ควรให้รับเข้าเรียนโดยไม่ต้องสอบหรือใช้ทดสอบ I.Q. ร้อยละ ๑.๐๐

๑๔. ศึกษาประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา

- ทบวงฯ ได้กำลังศึกษาประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด โดยอาศัยหลักการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติประกอบการดำเนินงาน ทั้งนี้จะได้นำผลลัพท์มาประกอบการพิจารณาหาทางแก้ไขข้อบกพร่องในการผลิตบัณฑิตต่อไป

๑๕. ศึกษาค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา

- ทบวงฯ ได้กำลังศึกษาค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด โดยอาศัยหลักการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติประกอบการดำเนินงาน ในขั้นแรกนี้ทบวงฯ จะเริ่มศึกษาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นแห่งแรก

๑๖. พิจารณาลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา

- ทบวงฯ ได้กำลังดำเนินการเพื่อพิจารณาลักษณะรวมทั้งสิ้น ๒๑ ลักษณะ ในจำนวนนี้เป็นลักษณะระดับปริญญาโทจำนวน ๑๐ ลักษณะ ระดับปริญญาตรี และประกาศนียบัตรชั้นสูงจำนวน ๑๐ ลักษณะ และระดับอนุปริญญาจำนวน ๑ ลักษณะ ทั้งนี้ทบวงฯ จะได้จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาลักษณะเหล่านี้ต่อไป

ข. แผนงานที่จะดำเนินการต่อไป

อันที่จริงนับตั้งแต่ดำเนินการ ทบวงฯ มีความมุ่งหมายอย่างแท้จริงที่จะศึกษาภาพการศึกษาของประเทศทั้งหมดเพื่อจะได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับ ตั้งแต่ระดับประถมจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะจะเน้นหนักไปในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งนี้จะได้นำข้อเท็จจริงที่ได้รับมาใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ถูกต้องยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้เริ่มดำเนินการศึกษาต้นทุ่นการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประสิทธิภาพการผลิตและความต้องการบัณฑิตแต่ละสาขาคด้วย แต่เนื่องจากทบวงฯ เป็นส่วนราชการที่ต้งขึ้นใหม่ ประกอบกับมีอัตรากำลังจำกัดมาก จึงไม่สามารถดำเนินการเรื่องเหล่านี้ได้อย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้ ในขณะนี้ทบวงฯ จึงไม่อยู่ในฐานะที่จะนำเรื่องเหล่านี้มาบรรยายสรุปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีได้ในครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม สำหรับแผนงานของทบวงฯ ที่จะดำเนินการในระยะเวลาดังต่อไปนี้ นอกเหนือจากงานที่กำลังดำเนินการต่อเนื่องอยู่ ตามที่ระบุไว้ในข้อ ก. หน้า ๓ พอสรุปได้ดังนี้คือ.-

๑. จัดการฝึกอบรม/สัมมนาหัวหน้าฝ่ายธุรการ สำหรับข้าราชการในสังกัดทบวง

มหาวิทยาลัยของรัฐ

- ทบวงฯ ได้รับข้อเสนอจากมหาวิทยาลัยให้จัดการฝึกอบรมหัวหน้าฝ่ายธุรการ ข้าราชการสังกัดมหาวิทยาลัย เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสนองความต้องการของมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่

๒. พิจารณากำหนดมาตรการเกี่ยวกับการส่งข้าราชการไปประชุม/ดูงาน ในต่างประเทศ โดยเฉพาะกรณีที่รัฐบาลไทยจำเป็นต้องออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางและเบี้ยเลี้ยงสำหรับข้าราชการรายนั้น ๆ

- ทบวงฯ ตระหนักว่าการเดินทางไปประชุม/ดูงานในต่างประเทศ บางกรณีเป็นระยะเวลาอันสั้นมาก และอาจจะได้รับประโยชน์ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลต้องออกให้ ทบวงฯ จึงจะดำเนินการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้เพื่อนำมาประกอบการวางแผนมาตรการและเสนอแนะเกี่ยวกับการไปประชุม/ดูงานในต่างประเทศต่อไป

๓. พิจารณากำหนดมาตรการในการตั้งงบประมาณการกลั่นกรองงบประมาณ และหลักการอนุมัติเงินประจำงวด โดยเป็นการศึกษาร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย ทบวงฯ และสำนักงบประมาณ

- สำนักงบประมาณมีความเห็นว่า การเสนอของงบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ สังกัดทบวง ควรจะมีการกลั่นกรองโดยทบวงฯ เสียขั้นทีละขั้นก่อนแทนที่จะส่งไปยังสำนักงบประมาณเลย ทั้งนี้ จะเริ่มปฏิบัติตั้งแต่วางงบประมาณประจำปี ๒๕๑๔ เป็นต้นไป

๔. สสำรวจปริมาณบัณฑิตที่สำเร็จออกไปแล้ว แต่ยังไม่ได้เข้าทำงาน/หรือได้เข้าทำงานที่ไม่ใช่สาขาวิชาที่ตนสำเร็จมา

- ทบวงฯ เห็นว่าควรมีการสำรวจเรื่องนี้ เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดเป้าหมายการผลิตบัณฑิตให้ กัดเคียงความต้องการของประเทศต่อไปในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๔

๕. ตั้งคณะทำงาน (คณะกรรมการ) เตรียมการวางแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับแผนพัฒนา ฉบับที่ ๔ (ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๑๐ - ๒๕๑๕)

- ทบวงฯ เห็นว่าการวางแผนการศึกษาจำเป็นต้องใช้เวลารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยละเอียด จึงจะสามารถวางแผนการศึกษาได้อย่างใกล้เคียงความจริงที่สุด ด้วยเหตุนี้ ทบวงฯ จึงได้เริ่มดำเนินการเรื่องนี้อย่างเร่งรีบเป็นการล่วงหน้า

๖. เตรียมงานสอบรวมเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา ๒๕๑๓

- ทบวงฯ จะได้พยายามกำหนดระเบียบการในการสอบรวมให้รัดกุมยิ่งขึ้น

๗. พิจารณาจัดและดำเนินการสัมมนาคณาบดีและผู้บริหารมหาวิทยาลัย

๘. พิจารณาในการบริหารการเงินและการงบประมาณ

- ๘. พิจารณาในการพัฒนาบุคลากร
- ๑๐. พิจารณาในการประสานงานด้านกิจการนิสิตนักศึกษา
- ๑๑. พิจารณาการแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย

สำหรับข้อที่ ๘ ถึงข้อที่ ๑๑ ทบวงฯ ตั้งผู้แทนเข้าร่วมพิจารณาในคณะกรรมการ และกลุ่มปฏิบัติงานดังกล่าว โดยที่ประชุมอธิการบดีเป็นเจ้าของเรื่อง

งานพิเศษ

ปัญหาพิเศษซึ่งเป็นเรื่องน่าหนักใจที่สุดของทบวงฯ ได้แก่ การแสดงออกของนิสิต นักศึกษาในกรณีที่เกิดความไม่พอใจเกี่ยวกับการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งถ้าหากไม่หาทางแก้ไข ให้ออกต้องและโดยเร็วที่สุดแล้ว ปัญหาเหล่านี้มันวันมีแต่จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสภาพการณ์ที่มีความตึงเครียดทางการเมือง เรื่องนี้ทบวงฯ เห็นว่าเพื่อให้ทบวงฯ มีโอกาสแก้ไข ตนเหตุแทนที่จะมีหน้าที่แก้ไขปลายเหตุดังที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะมีการพิจารณา ทบทวน/เปลี่ยนแปลงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในบางเรื่องบางกรณี ให้เหมาะสมกับสภาพ การที่เปลี่ยนไปทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในปัจจุบัน กล่าวคือ จะต้องมีการกำหนด วิธีการดำเนินงานเพื่อให้เป็นการผ่อนคลายความรุนแรงของเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นช่วง ๆ ไป นับตั้งแต่ การดำเนินการแก้ไขในระดับมหาวิทยาลัย ระดับทบวง และระดับรัฐบาล ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้มีการช่วย ผ่อนภาระหนักแก่รัฐบาลได้บ้างไม่มากนัก เพราะการสั่งการบางกรณีของมหาวิทยาลัยอาจจะมีผล กระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของรัฐบาลในที่สุดได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่สมควร จะได้มีการพิจารณาปัญหานี้อย่างละเอียดและโดยเร็วที่สุด

ค. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงานปลัดทบวง

ปัญหาและอุปสรรคอันสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานของสำนักงานปลัดทบวง

พอสรุปได้ดังนี้คือ.-

๑. ปัญหาคำน้อัตรากำล้าง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างอัตรากำล้างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดทบวงกับขอบเขตความรับผิดชอบของทบวง (ดังรายละเอียดปรากฏในเอกสารประกอบหมายเลข ๑ ที่แนบ) จะเห็นได้ว่าสำนักงานปลัดทบวงได้รับจัดสรรอัตรากำล้างต่ำกว่าที่ควรจะเป็นมาก กล่าวคือ สำนักงานปลัดทบวงมีอัตรากำล้างเพียง ๘๕ อัตรานั้น โดยแบ่งออกเป็นอัตราระดับเสมียน พนักงาน ๒๓ อัตร่า ชั้นตรี ๒๗ อัตร่า ชั้นโท ๒๖ อัตร่า ชั้นเอก ๖ อัตร่า ชั้นพิเศษ ๓ อัตร่า ยิ่งกว่านั้น ก.พ. ได้กำหนดว่าแต่ละอัตร่าเป็นอัตร่าเฉพาะตัว หากข้าราชการผู้ครองอัตร่าเงินเดือนพ้นจากอัตร่าที่ครองอยู่แล้วให้ทำความตกลงกับ ก.พ. ใหม่เป็นราย ๆ ไป นอกจากนี้ ถึงแม้จะเป็นการสับเปลี่ยนอัตราระหว่างส่วนราชการนอกสังกัดทบวงก็จำเป็นต้องขออนุมัติจาก ก.พ. ด้วย

นับตั้งแต่ทบวงเริ่มดำเนินงานตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๑๖ จนถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๑๖ ได้มีข้าราชการลาออก ๕ ราย โอนไปสังกัดส่วนราชการอื่น ๑๕ ราย และโอนสับเปลี่ยนอัตรากับส่วนราชการอื่นอีก ๖ ราย รวมทั้งสิ้น ๒๖ ราย หรือร้อยละ ๓๐.๖ ของจำนวนข้าราชการสำนักงานปลัดทบวง ดังนั้น จากเงื่อนไขการบรรจุดังกล่าวข้างต้น ทบวงจึงได้เสนอเรื่องไปยัง ก.พ. เพื่อขอให้อัตร่าที่ว่างลงกำหนดเป็นอัตร่าถาวร ผลปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๖ ก.พ. ได้มีหนังสือตอบอนุมัติอัตร่าในกองการเจ้าหน้าที่และกองกลางเท่านั้นเป็นอัตร่าถาวร ส่วนอัตร่าในกองแผนงานและกองวิชาการให้ถือเป็นอัตร่าเฉพาะตัวคงเดิม ยิ่งกว่านั้น สำหรับอัตร่าที่ว่างลงในกองแผนงาน ๑ อัตร่า และอัตร่าที่ว่างลงในกองวิชาการ ๔ อัตร่า สำนักงาน ก.พ. ส่งระงับการบรรจุเสียอีก โดยอ้างว่าให้รอไว้ก่อนจนกว่าปริมาณและคุณภาพของงานในส่วนราชการดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น จึงดำเนินการขออนุมัติ ก.พ. อีกครั้งหนึ่ง (รายละเอียดปรากฏในเอกสารประกอบหมายเลข ๒)

จากข้อเท็จจริงที่กล่าวข้างต้นนี้ จึงสรุปได้ว่าขณะนี้สำนักงานปลัดทบวงถูกตัดอัตร่ากำล้างโดยปริยายลงไปอีก ๕ อัตร่า คงเหลือเพียง ๘๐ อัตร่าเท่านั้น แต่ถ้ามองถึงอัตร่ากำล้างที่มีอยู่ปฏิบัติราชการจริง ๆ ในสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยหักจำนวนอัตร่าเจ้าหน้าที่ที่ลาออก และ/หรือ โอน ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของ ก.พ. ลาไปศึกษาต่อ จะมีเหลืออยู่เพียง ๖๕ อัตร่าเท่านั้น

๒. วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของสำนักงานปลัดทบวงได้รับโอนวัตถุประสงค์จากสำนักงานวิชาการและวางแผน และสวนสารนิเทศ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ซึ่งเกือบจะหมดอายุการใช้งานแล้ว และมีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก เช่น พัดลม เครื่องอัดสำเนา เครื่องถ่ายภาพเอกสาร เครื่องพิมพ์ดีด ฯลฯ ล้วนเป็นครุภัณฑ์ที่มีการใช้งานมานานปี ซึ่งถ้าคิดค่าเสื่อมราคาตามหลักบัญชีแล้ว ครุภัณฑ์เหล่านี้นับว่าหมดอายุการใช้งานแล้ว ภาวะการณ์เช่นนี้ นอกจากจะทำให้สำนักงานปลัดทบวงต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากเพื่อการซ่อมแซมแก้ไขแล้ว ยังทำให้การปฏิบัติงานของสำนักงานปลัดทบวงประสบความล่าช้าด้วย

ก. สรุปปัญหา

๑. จะเห็นได้ว่าขณะนี้สำนักงานปลัดทบวงประสบปัญหาการขาดแคลนกำลังเจ้าหน้าที่อย่างรุนแรง ซึ่งจะต้องมีผลกระทบกระเทือนต่อผลการปฏิบัติราชการของทบวงเป็นอย่างยิ่ง เพราะภายใต้อัตรากำลังที่ได้รับจัดสรรครั้งแรก ๘๕ อัตรา ก็นับว่าอยู่ในฐานะที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ยากอยู่แล้ว ครั้น ก.พ. ตัดอัตรากำลังโดยปริยายอีก ๕ อัตรา (ในจำนวนนี้เป็นอัตรานักวิชาการถึง ๔ อัตรา) ก็เท่ากับเป็นการบั่นทอนกำลังความสามารถของสำนักงานปลัดทบวง ซึ่งมีน้อยอยู่แล้ว กลับลดลงไปอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตัดอัตรากำลังในกองแผนงานและกองวิชาการซึ่งเป็นกองที่มีขอบเขตความรับผิดชอบงานหลักของทบวง จึงเป็นที่เกรงว่าสำนักงานปลัดทบวงไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินงานได้ครบถ้วนตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้

๒. การกำหนดอัตรากำลังในกองแผนงานและกองวิชาการเป็นอัตราเฉพาะตัว ย่อมเกิดผลเสีย ๒ ประการ คือ

ประการแรก เป็นการสกัดกั้นมิให้ข้าราชการเลือกงานทำได้ตามถนัดและตามความสมัครใจ กล่าวคือ มีข้าราชการหลายรายต้องการจะโอนไปสังกัดส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีอัตราว่างรอรับ แต่เนื่องจากถูกจำกัดโดยเงื่อนไขอัตราเฉพาะตัว จึงทำให้ทบวงไม่เต็มใจที่จะให้ย้ายโอนไป เพราะถ้าหากย้ายโอนไปแล้วอัตราที่ว่างลงอาจจะถูก ก.พ. ตัดหรือถูกระงับการบรรจุทดแทนอีกก็ได้ ดังเช่น การถูกระงับการบรรจุ ๕ อัตรา ดังกล่าวแล้ว นับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องนี้ ดังนั้น จึงทำให้การดำเนินงานของสำนักงานปลัดทบวงไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

ประการที่ ๒ ในเมื่อจำเป็นตองสกัดกั้นมิให้ข้าราชการโอนย้ายไปสังกัด
ส่วนราชการอื่นควยเหตุผลดังกล่าวในประการแรก จึงเท่ากับเป็นการบังคับให้ข้าราชการที่ไม่เต็มใจจะ
ปฏิบัติราชการที่ทบวง จำใจตองปฏิบัติงานที่ทบวงต่อไป ภาวะการณเช่นนี้ ยอมเป็นการทำลายขวัญการ
ทำงานของข้าราชการทั่วไป ทั้งในรายที่ตองการจะย้ายโอนและรายที่เต็มใจจะทำงานอยู่ที่สำนักงาน
ปลัดทบวงต่อไป เพราะผู้ที่ตองการจะย้ายโอนไปสังกัดส่วนราชการอื่นยอมไม่เต็มใจปฏิบัติงานอย่างเต็ม
ความสามารถของตน และภาระยอมไปตองอยู่กับเพื่อนร่วมงานในสังกัด จึงเท่ากับเป็นการบั่นทอนประสิทธิ
ภาพการทำงานของทบวงโดยปริยายนั่นเอง แต่ส่วนราชการที่กำหนดให้เป็นอัตราถาวรยอมสามารถแก
ปัญหานี้ได้ดีกว่า

ข. ประเด็นขอเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

๑. ขอให้พิจารณาในหลักการว่าอัตรากำลังที่จัดสรรให้สำนักงานเลขาธิการ
รัฐมนตรีและสำนักงานปลัดทบวงทั้งหมดเป็นอัตราถาวร

๒. ขอให้พิจารณาอนุมัติการเพิ่มอัตรากำลังตามที่ทบวงเสนอขอมา รวมทั้ง
ขอให้พิจารณาอนุมัติอัตรากำลัง ก.พ. ระงับการบรรจุชั่วคราว จำนวน ๕ อัตรา สามารถนำมาใช้บรรจุ
ได้ทันทีควย

๓.๒ มหาวิทยาลัยในสังกัด ดังที่กล่าวแล้วว่า มหาวิทยาลัยในสังกัดทบวง
มหาวิทยาลัยของรัฐมีอยู่จำนวน ๑๐ แห่ง สำหรับขอบเขตความรับผิดชอบอันสำคัญของมหาวิทยาลัยเหล่านี้
ได้แก่ การจัดการการศึกษาชั้นอุดมศึกษาในแต่ละสาขาวิชาให้เหมาะสมกับปริมาณความต้องการของประเทศ
โดยอาศัยแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแนวทางประกอบการพิจารณา อนึ่ง สำหรับผลงานของมหาวิทยาลัย
ต่าง ๆ ในสังกัด โดยปกติเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องกันเป็นช่วงเวลาปีการศึกษาเป็นเกณฑ์ อย่างไรก็ตาม
ณ ที่นี้ ขอถือโอกาสแสดงผลงานในช่วงระยะระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๑๖ ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๖
เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในสังกัด ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๕
และ ๒๕๑๖ และสถิติเปรียบเทียบจำนวนงบประมาณที่มหาวิทยาลัยในสังกัดได้รับการจัดสรร ระหว่าง
ปีงบประมาณ ๒๕๑๔ - ๒๕๑๖ แผนงาน/โครงการเร่งด่วนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ปัญหาและอุปสรรค
การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยซึ่งมีดังนี้ คือ.-

ก. สถิติการรับนิสิตนักศึกษาและงบประมาณ

สำหรับสถิติการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย
ในสังกัดในระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๕ และ ๒๕๑๖ และสถิติเปรียบเทียบจำนวนงบประมาณที่มหาวิทยาลัย
ในสังกัดได้รับการจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๑๔ - ๒๕๑๖ มีดังนี้.-

ตารางที่ ๑

สถิติเปรียบเทียบระหว่างจำนวนนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยในสังกัดจะรับได้
จำนวนที่รับจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๓
ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๕-๒๕๑๖

- ๑๓ -

สถาบัน	ปีการศึกษา ๒๕๑๕				ปีการศึกษา ๒๕๑๖			
	จำนวน ที่จะรับได้	จำนวน ที่รับจริง	เป้าหมาย	จำนวนที่รับจริง ต่ำกว่าเป้าหมาย	จำนวน ที่จะรับได้	จำนวน ที่รับจริง	เป้าหมาย	จำนวนที่รับจริง ต่ำกว่าเป้าหมาย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒,๘๔๑	๒,๘๒๗	๓,๒๐๐	- ๒๗๓	๒,๘๓๐	๒,๘๒๗	๓,๒๖๐	- ๔๓๓
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑,๓๖๐	๑,๓๖๔	๑,๔๘๐	- ๑๑๖	๑,๓๗๐	๑,๓๓๘	๑,๕๖๕	- ๒๒๗
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๕๓๐	๕๔๗	๕๙๐	- ๑๔๓	๕๘๐	๕๘๕	๘๐๐	- ๒๑๕
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑,๕๕๔	๑,๖๑๐	๑,๙๐๕	- ๒๙๕	๑,๔๙๕	๑,๕๘๖	๒,๐๒๐	- ๔๓๔
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑,๔๑๐	๑,๔๓๘	๑,๗๓๐	- ๒๙๒	๑,๔๑๐	๑,๓๘๙	๑,๘๓๐	- ๔๔๑
มหาวิทยาลัยมหิดล	๖๗๖	๖๘๑	๙๕๐	- ๒๖๙	๗๒๐	๗๑๒	๙๗๐	- ๒๕๘
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	-	-	-	-	-	-	-	-
มหาวิทยาลัยศิลปากร	๔๑๐	๔๑๔	๔๕๕	- ๔๑	๓๖๐	๓๘๑	๔๕๐	- ๕๙
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๒๑๕	๒๑๑	๕๘๕	- ๓๗๔	๒๓๕	๒๓๐	๘๓๐	- ๖๐๐
รวม	๘,๙๙๖	๙,๑๙๒	๑๐,๙๙๕	- ๑,๘๐๓	๙,๐๐๐	๙,๐๔๘	๑๑,๗๑๕	- ๒,๖๖๗

ที่มา : ๑. จำนวนที่จะรับได้กับจำนวนที่รับจริงสอบถามจากมหาวิทยาลัย

๒. เป้าหมายจากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙ หน้า ๑๐๙

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในตารางที่ ๑ ในหน้า ๑๓ ย่อมเห็นได้ว่าในระหว่าง
ปีการศึกษา ๒๕๑๕ และ ๒๕๑๖ มหาวิทยาลัยทั้งหมดในสังกัดทบวง (ยกเว้นมหาวิทยาลัยรามคำแหง)
รับนักศึกษาเข้าเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ เป็นจำนวน
ถึง ๔,๔๗๐ ราย กล่าวคือ ในปีการศึกษา ๒๕๑๕ รับต่ำกว่าเป้าหมาย ๑,๘๐๓ ราย และในปีการศึกษา
๒๕๑๖ รับต่ำกว่าเป้าหมาย ๒,๖๖๗ ราย ถ้าหากพิจารณาเฉพาะมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคทั้ง ๓ แห่ง
คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์แล้ว ปรากฏว่า
ในระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๕ และ ๒๕๑๖ มหาวิทยาลัยทั้ง ๓ แห่งนี้รับนักศึกษาต่ำกว่าเป้าหมายถึง
๘๑๒ ราย และ ๑,๒๔๕ ราย ตามลำดับ อนึ่ง มีข้อสงสัยเกี่ยวกับปีการศึกษา ๒๕๑๖ บางมหาวิทยาลัย
ในสังกัดทบวง (ยกเว้นมหาวิทยาลัยรามคำแหง) รับนักศึกษาต่ำกว่ากำลังความสามารถของตน ทั้งนี้
อาจเนื่องมาจากเหตุผล ๒ ประการ ประการแรก เป็นเพราะผู้ที่สอบผ่านขอเขียนสละสิทธิ์เนื่องจาก
มีที่เรียนอยู่แล้วหรือเหตุผลส่วนตัวอื่น ๆ ประการที่สอง มหาวิทยาลัยต้องการตัดปัญหายุ่งยากเมื่อมีผู้
สละสิทธิ์หรือตกสัมภาษณ์ไม่เรียกเพิ่มเติมให้เต็มจำนวน เรื่องนี้ ทบวงจะได้ออกศึกษาโดยละเอียดต่อไป
นอกจากนี้ ทบวงมีความเห็นว่าถ้าหากเป้าหมายในการรับนักศึกษาที่ปรากฏในแผนฯ เป็นเป้าหมายที่
ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพการ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยแล้ว จึงเป็นที่เกรงว่าถ้าหาก
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ รับนักศึกษาต่ำกว่าเป้าหมายเป็นจำนวนมาก เช่นนี้ทุกปี ประเทศไทยอาจจะเกิดการ
ขาดแคลนบัณฑิตในสาขาใดสาขาหนึ่งได้ในอนาคต ซึ่งอาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาประเทศ
ยิ่งกว่านั้น ถ้าหากรัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคมากขึ้นแล้ว การที่
มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาครับนักศึกษาต่ำกว่าเป้าหมายเป็นจำนวนมากเช่นนี้ ย่อมมีผลทำให้ผู้สำเร็จ
ม.ศ. ๕ หรือเทียบเท่ายังคงหลั่งไหลเข้ามาสู่มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครดังเดิม

สถิติเปรียบเทียบจำนวนงบประมาณที่ได้รับในระหว่าง

ปีงบประมาณ ๒๕๑๔ - ๒๕๑๖

งบประมาณ สถาบัน	ปีงบประมาณ			การเปลี่ยนแปลงคิดเป็นร้อยละ	
	๒๕๑๔ (บาท)	๒๕๑๕ (บาท)	๒๕๑๖ (บาท)	ปีงบประมาณ ๒๕๑๕ เพิ่ม/ลด จากปีงบประมาณ ๒๕๑๔	ปีงบประมาณ ๒๕๑๖ เพิ่ม/ลด จากปีงบประ- มาณ ๒๕๑๕
ศาลงกรณมหาวิทยาลัย	๑๓๘,๗๗๕,๑๐๐	๑๕๓,๘๘๘,๕๐๐	๑๗๗,๕๕๘,๕๐๐	+ ๑๐.๘๘	+ ๑๕.๕๐
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๗๘,๑๕๘,๕๐๐	๗๘,๕๕๗,๕๐๐	๘๒,๑๘๘,๕๐๐	- ๐.๑๘	+ ๕.๐๘
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๖๒,๑๘๓,๕๐๐	๕๕,๑๕๘,๓๐๐	๕๘,๕๑๘,๕๐๐	- ๒๘.๐๐	+ ๓๕.๘๑
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๐๒,๓๘๒,๗๐๐	๑๑๑,๓๕๕,๘๐๐	๑๒๗,๑๒๖,๗๐๐	+ ๘.๗๕	+ ๑๕.๑๗
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๘,๕๐๘,๒๐๐	๓๖,๑๗๕,๑๐๐	๕๒,๘๘๓,๓๐๐	- ๗.๐๓	+ ๑๘.๕๕
วิทยาลัยมหิดล	๒๒๐,๓๕๖,๕๐๐	๒๓๘,๘๘๘,๑๐๐	๒๕๕,๘๒๑,๓๐๐	+ ๘.๘๖	+ ๒.๕๗
วิทยาลัยรามคำแหง	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๕๘๘,๕๐๐	๒๘,๑๖๐,๐๐๐	+ ๒๖.๕๕	+ ๑๕.๐๘
วิทยาลัยศิลปากร	๒๕,๕๖๘,๕๐๐	๑๕,๕๐๘,๓๐๐	๒๑,๕๓๘,๐๐๐	- ๓๙.๖๕	+ ๕๘.๕๘
วิทยาลัยสงขลานครินทร์	๖๐,๖๘๕,๘๐๐	๕๖,๑๘๓,๒๐๐	๖๑,๒๓๕,๘๐๐	- ๗.๕๒	+ ๘.๘๗
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๑๓,๑๑๐,๕๐๐	๑๗,๖๐๖,๘๐๐	๑๕,๘๓๕,๓๐๐	+ ๓๕.๓๐	- ๑๕.๗๕
รวมทั้งสิ้น	๗๖๑,๑๓๑,๕๐๐	๗๗๗,๑๕๑,๑๐๐	๘๖๑,๕๐๗,๕๐๐	+ ๒.๑๐	+ ๑๐.๕๐

ที่มา : งบประมาณรายจ่าย ระหว่างปีงบประมาณประจำปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕ และ ๒๕๑๖

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในตารางที่ ๒ ในหน้า ๑๕ ย่อมเห็นได้ว่ายอดจำนวนงบประมาณที่มหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงได้รับในปีงบประมาณ ๒๕๑๔ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๗๖๑.๑๓ ล้านบาท ส่วนในปีงบประมาณ ๒๕๑๕ ใ้ได้รับรวมทั้งสิ้น ๗๗๗.๑๔ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๑๔ เพียง ๑๖.๐๑ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๒.๑๐ ของยอดงบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ ๒๕๑๔ ส่วนปีงบประมาณ ๒๕๑๖ มหาวิทยาลัยในสังกัดได้รับงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๘๖๑.๘๑ ล้านบาท คือเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๑๕ เป็นเงิน ๘๔.๗๗ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๘๑ ของยอดงบประมาณที่ได้รับปีงบประมาณ ๒๕๑๕ แต่หากศึกษารายละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่าสำหรับมหาวิทยาลัยที่คณะแพทยศาสตร์ของงบประมาณที่มหาวิทยาลัยดังกล่าวได้รับการจัดสรรในแต่ละปีได้รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วยในโรงพยาบาลในสังกัดมหาวิทยาลัยไว้ด้วย ตัวอย่างเช่น ในปีงบประมาณ ๒๕๑๕ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณ ๑๕๓.๘๘ ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินอุดหนุนการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ถึง ๒๘.๐ ล้านบาท ส่วนมหาวิทยาลัยมหิดลได้รับการจัดสรรงบประมาณ ๒๓๘.๘๘ ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นงานคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีเป็นจำนวนเงิน ๕๓.๘๕ ล้านบาท และงานรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรงพยาบาลศิริราชเป็นเงิน ๘๖.๘๒ ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑๐.๖๗ ล้านบาท ซึ่งงานดังกล่าวนี้ว่ามีค่าใช้จ่ายของโดยตรงกับการเพิ่มจำนวนนักศึกษา คั้งนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าทำให้ความสนับสนุนทางด้านการเงินจากงบประมาณแผ่นดินนั้นว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคนั้นควรที่จะได้รับความสนับสนุนมากกว่านี้ เรื่องนี้ทบวงจะได้ศึกษาข้อเท็จจริงโดยละเอียดต่อไป

๒. แผนงาน/โครงการเร่งด่วนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยปกติ แต่ละมหาวิทยาลัยต่างก็มีแผนงาน/โครงการของตนตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ แต่แผนงาน/โครงการเร่งด่วนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่นับว่าสำคัญพอสรุปได้คั้งนี้ คือ.-

๑. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนงาน/โครงการเร่งด่วนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท คือ โครงการปรับปรุงและขยายงานเดิม และโครงการใหม่ซึ่งมีคั้งนี้.-

โครงการปรับปรุงและขยายงานเดิม มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงระบบการศึกษาในปัจจุบันให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งมีความประสงค์ให้ระบบการสอน การจัดหลักสูตร การลงทะเบียน การจัดการการสอน และการวัดผลทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเป็นไปในลักษณะสอดคล้องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งนี้ ได้เริ่มเปลี่ยนระบบการศึกษาจากรายปีเป็นระบบหน่วยกิตตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๔ โดยมีจุดมุ่งหมายจะให้เสร็จสมบูรณ์ในปี ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนา

โครงการใหม่ ที่จัดว่าเป็นโครงการเร่งด่วนได้แก่ การจัดตั้งคณะและหน่วยวิชาการ ซึ่งได้แก่การจัดตั้งคณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ การรับโอนคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ หน่วยวิชาการเทคนิคการแพทย์จากมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น นอกจากนี้ ศูนย์และสถาบันที่อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดตั้งได้แก่ ศูนย์คอมพิวเตอร์ สถาบันวิจัยสังคมศาสตร์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถาบันเอเชียศึกษา สถาบันนิเวศศึกษาและสถาบันไทยไทยคดีศึกษา

๒. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โครงการปรับปรุงและขยายงานเดิม ดำเนินการสอนและวิจัยเพื่อผลิตบัณฑิตสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในคณะเกษตร ประมง วนศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และอักษรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย โดยจะดำเนินการโดยโครงการเงินกู้จากธนาคารโลกตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจะมีการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งที่บางเขนและกำแพงแสน

โครงการใหม่ ขณะนี้ขอเปิดคณะสังคมศาสตร์ โดยแยกตัวออกจากคณะ-วิทยาศาสตร์ เรื่องนี้กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

๓. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โครงการปรับปรุงและขยายงานเดิม ขยายและปรับปรุงการดำเนินการสอนและวิจัย เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาวิชาต่าง ๆ ระดับปริญญาตรี ในคณะเกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศึกษาศาสตร์

โครงการใหม่ มีโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเริ่มเปิดทำการสอนในปี ๒๕๑๕ เป็นปีแรก และจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓

๔. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โครงการปรับปรุงและขยายงานเดิม ขยายและปรับปรุงการดำเนินการสอนและวิจัย เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

โครงการใหม่ ได้แก่โครงการจัดตั้งคณะใหม่โดยยกฐานะจากภาควิชาต่าง ๆ คือ โครงการจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ โครงการจัดตั้งคณะเภสัชศาสตร์ และโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งได้รับอนุมัติและได้ดำเนินการไปตามที่กำหนดไว้ในแผนฯ

๕. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โครงการใหม่ มีโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ จำนวน

๓ โครงการ คือ

๑. โครงการศูนย์ภาษาต่างประเทศ ปัจจุบันกำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้างอาคาร ๔ ชั้น ซึ่งกำหนดจะแล้วเสร็จภายในปลายปีนี้ และจะเปิดดำเนินการไต่ตนปีการศึกษาหน้าเป็นอย่างช้า

๒. โครงการงานโสตทัศนศึกษา เนื่องจากการพิจารณาจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาขึ้นใหม่มีอุปสรรคทางค่านงบประมาณ ทางมหาวิทยาลัยจึงพิจารณายุบรวมแผนกโสตทัศนศึกษา กองบริการการศึกษาไปรวมกับแผนกโสตทัศนศึกษา กองห้องสมุด

๓. โครงการเปิดสอนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ในคณะศิลปศาสตร์ ยังไม่ได้ดำเนินการ เพราะมีปัญหาทางค่านงบประมาณ

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะปรับปรุงหลักสูตรและคุณภาพของอาจารย์ คุณภาพของบัณฑิต รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยของอาจารย์ให้มากยิ่งขึ้น อนึ่ง เนื่องจากสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยในขณะนี้คับแคบ จึงมีโครงการเตรียมที่จะใช้ที่ดินบริเวณรังสิตเพื่อขยายมหาวิทยาลัยต่อไป

๖. มหาวิทยาลัยมหิดล

โครงการเร่งด่วนและโครงการใหม่ โครงการเร่งด่วนและโครงการใหม่
ที่ริเริ่มในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ มี ๒ โครงการ คือ โครงการศาลายา มีวัตถุประสงค์
ที่จะให้นักศึกษาปีที่ ๑ และปีที่ ๒ ไปเรียนนอกเมือง ซึ่งหลักการนี้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ขณะนี้
อยู่ในระหว่างการดำเนินการขั้นต้นของโครงการ และโครงการศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติ ซึ่งเป็น
โครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)
และองค์การอนามัยโลกกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาโครงการของสำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานประมาณ และทบวงฯ

๗. มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โครงการปรับปรุงและขยายงานเดิม ในปี ๒๕๑๕ นี้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ดำเนินการสอนและวิจัยเพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาต่าง ๆ เป็นปีที่สอง คณะที่เปิดสอนมี คณะนิติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ

โครงการใหม่ ได้แก่โครงการจัดตั้งคณะใหม่ ๓ คณะ ซึ่งเป็นโครงการ
เร่งด่วนที่ไม่มีอยู่ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ คณะที่จะจัดตั้งใหม่ คือ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
และคณะวิทยาศาสตร์ โครงการทั้งสามนี้ กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

๘. มหาวิทยาลัยศิลปากร

โครงการเร่งด่วนและโครงการใหม่ สำหรับโครงการเร่งด่วนได้แก่การปรับปรุง
หลักสูตรใหม่ของคณะต่าง ๆ ที่วังท่าพระ โดยจะให้เรียนวิชาพื้นฐานร่วมกัน ส่วนโครงการใหม่
ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ มีโครงการที่ริเริ่มใหม่ ๒ โครงการ คือ โครงการต่อเติม
คณะวิทยาศาสตร์ และโรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ ที่จังหวัดนครปฐม ขณะนี้ยังไม่ได้นำ
การ เนื่องจากมีอุปสรรคทางค่านงบประมาณ และโครงการจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์และยกเลิกคณะ
โบราณคดี แต่เนื่องจากมีปัญหาทางค่านงบประมาณไม่สามารถจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์ได้ ฉะนั้น
จึงยังไม่ยกเลิกคณะโบราณคดี แต่เปลี่ยนหลักสูตรคณะโบราณคดีเป็นหลักสูตรศิลปศาสตร์แทน

๙. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โครงการใหม่ มีโครงการใหม่ทีริเริ่มในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ จำนวน ๔ โครงการ คือ โครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และโครงการที่กำลังอยู่ในระหว่างการติดต่อของบประมาณดำเนินการ คือ โครงการจัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์

๑๐. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

โครงการปรับปรุงและขยายงานเดิม ขยายและปรับปรุงการดำเนินการสอนวิจัยเพื่อผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาต่าง ๆ ในคณะรัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ พัฒนาการเศรษฐกิจ และสถิติประยุกต์

โครงการใหม่ ไม่มี

ค. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในสังกัด สำหรับปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในสังกัด ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยในเขตนครหลวงหรือในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ก็มีปัญหาคลายคลึงกัน กล่าวคือ ประสบปัญหาการขาดแคลนทั้งในด้านงบประมาณและอัตรากำลังคณาจารย์และฝ่ายธุรการ ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อความเจริญก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยและประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยด้วย สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้ คือ.-

๑. ปัญหาทางค่านงบประมาณ นอกจากได้รับอนุมัติงบประมาณในจำนวนจำกัดแล้ว ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับวิธีการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณที่ขาดความคล่องตัวซึ่งไม่สู้จะสอดคล้องกับลักษณะงานของมหาวิทยาลัย เรื่องนี้จึงควรหาวิธีการจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยในรูปแบบใหม่

๒. ปัญหาทางค่านบุคลากร มีปัญหาทั้งทางค่านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ฝ่ายวิชาการในหลายสาขาวิชา จำนวนคณาจารย์ประจํานอยเกินไป และเท่าที่มีอยู่ก็มักจะถูก

คุณวุฒิและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับระดับการสอน ทำให้การผลิตบัณฑิตไม่อยู่ในระดับคุณภาพ เป็นที่น่าพึงพอใจเท่าที่ควร การเพิ่มคุณวุฒิของคณาจารย์ โดยเฉพาะในส่วนที่จะช่วยให้ได้รับ ปริญาสูงสุดให้มาก เป็นสิ่งที่น่าได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษ ในส่วนของบุคลากรธุรการนั้นเป็น ปัญหาเรื้อรังที่น่าได้รับการพิจารณาแก้ไขโดยด่วน เพราะข้าราชการธุรการในมหาวิทยาลัยมัก จะมีความก้าวหน้าน้อย จึงทำให้ระบบงานธุรการไม่เป็นที่ดึงดูดใจผู้ที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติดี เคย เขามาสู่ระบบ การแบ่งส่วนงานธุรการของมหาวิทยาลัยก็ไม่เหมาะสมกับปริมาณงาน จึงทำให้ การจัดวางอัตรากำลังทางธุรการไม่เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับปริมาณงานที่มีอยู่ทำให้เกิดความล่าช้า คอยเหตุนี้ จึงทำให้งานธุรการและงานบริหารขาดทั้งคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคขณะนี้ประสบการณ์ขาดแคลนคณาจารย์เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เนื่องจาก สาเหตุสำคัญ ๓ ประการ คือ.-

ประการแรก คณาจารย์ไม่ได้รับสวัสดิการและสิ่งชดเชยในเมื่อไปทำการสอน ในมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค

ประการที่สอง มหาวิทยาลัยไม่ได้รับการจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อไปศึกษาต่อใน ระดับสูงในต่างประเทศอย่างพอเพียง จึงทำให้มีอาจารย์ที่ขาดประสบการณ์ด้านวิชาการ เป็น สัดส่วนสูง

ประการสุดท้าย มหาวิทยาลัยยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการที่ส่วนราชการอื่น ๆ ขอตัวคณาจารย์ไปจากมหาวิทยาลัยอีกด้วย

๓. มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคมักจะประสบปัญหาการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์การสอน ไม่สามารถกระทำได้โดยสะดวกและมีราคาแพง เนื่องจากต้องเสียค่าขนส่งสูง กว่าปกติ

สรุป

จึงสรุปได้จากประสบการณ์การดำเนินงานของทบวงในช่วงเวลา ๗ เดือน ที่ผ่านมา ทบวงได้ตระหนักดีว่าภาระหน้าที่อันสำคัญของทบวงจำแนกออกได้เป็น ๒ ประการ

ประการแรก เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการวางแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาของชาติ สำหรับในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ทบวงจะสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องก็ต่อเมื่อได้ศึกษาข้อเท็จจริงและนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาทุกระดับชั้นเสียก่อน เช่น จะต้องศึกษาต้นทุนการศึกษาทั้งในส่วนเอกชนและของรัฐ ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตในแต่ละสาขา ปริมาณความต้องการบัณฑิตในแต่ละสาขา เป็นต้น

ประการที่สอง นับว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญผู้มีอำนาจซึ่งใดแก่การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอันเกี่ยวกับการขัดแย้งระหว่างนิสิตนักศึกษา กับมหาวิทยาลัย ซึ่งจะต้องมีการศึกษามูลเหตุอัน ๆ อย่างแท้จริง และเสนอแนะมาตรการเพื่อขจัดปัญหานั้น ๆ ใดโดยถูกต้องและฉับพลันแก่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในเรื่องใด เรื่องหนึ่งมิใช่จะเป็นการแก้ไขปัญหทั้งหมดหรือตลอดไปได้ โดยแท้จริงแล้วสมควรจะมีการศึกษาภูมิหลัง เกี่ยวกับแนวความคิดและการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจะได้นำมาประกอบการพิจารณาและกำหนดมาตรการในการดำเนินเรื่องนี้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

อย่างไรก็ดี ในที่นี้กระผมใคร่ขอถือโอกาสกราบเรียนว่า ถึงแม้อทบวงฯ จะได้ทราบปัญหาและวางแผนการดำเนินงานไว้ดีเลิศสักเพียงใด แต่หากทบวงฯ ไม่ได้รับความสนับสนุนคานงบประมาณและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอแล้ว ทบวงฯ ย่อมไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้.

.....

เอกสารประกอบหมายเลข ๑
อำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ในทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการทั่วไปของรัฐมนตรี คัดต่อประสานงาน การตอบกระทูถาม การตรวจสอบเรื่องราวร้องทุกข์ และความเห็นต่าง ๆ อันอยู่ในอำนาจและ หน้าที่ของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

๒. สำนักงานปลัดทบวง

มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมและประสานแผนปฏิบัติ ตรวจสอบ ประเมินผล ดูแลให้ส่วนราชการต่าง ๆ ในสังกัดทบวงปฏิบัติตามให้เป็นไปตามแผนงานโดย ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ดำเนินการและวางแผน ร่วมกับมหาวิทยาลัยในการจัดการศึกษา พัฒนา และปรับปรุงการศึกษาพิจารณาและเสนอแนะ การจัดสรรเงินงบประมาณของมหาวิทยาลัย พิจารณาการจัดตั้งขยาย ยุบ รวม และเลิกกรม มหาวิทยาลัย คณะหรือแผนกวิชา พิจารณาวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเสนอความเห็น จัดทำสถิติ และมาตรฐานทางสถิติ วิเคราะห์ วิจัย สนับสนุนการกำหนดนโยบายและแผน ตลอดจนคุณภาพ มาตรฐานการบริหารงานบุคคล และการศึกษาในมหาวิทยาลัย

แบ่งส่วนราชการออกเป็น ดังนี้

(๑) กองกลาง

มีหน้าที่ดำเนินงานสารบรรณ งานประชุม และงานธุรการอื่น ๆ รวมถึงงาน การเงิน บัญชี พัสดุ และยวดยานพาหนะ ภายในสำนักงานปลัดทบวง และงานที่มิได้เป็นหน้าที่ของกองใดกองหนึ่งโดยเฉพาะ แบ่งส่วนราชการ ออกเป็น ๒ แผนก คือ

- แผนกสารบรรณ มีหน้าที่ดำเนินงานสารบรรณ งานการประชุม และงาน ธุรการทั่วไปของกอง และงานที่มิได้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงาน หนึ่งโดยเฉพาะ

- แผนกคลัง มีหน้าที่ดำเนินงานทางการเงิน บัญชี พัสดุ และยานพาหนะ ภายในสำนักงานปลัดทบวง

(๒) กองการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

- ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ซึ่งขณะนี้มีจำนวนประมาณ ๘,๘๐๐ คน
- ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดสำนักงาน ปลัดทบวง และสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ซึ่งมีจำนวนประมาณ ๑๔๓ คน
- ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะมาตรการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงมาตรฐานการบริหารงาน บุคคลของมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงฯ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่จะได้รับมอบหมายจากปลัดทบวงฯ

(๓) กองแผนงาน มีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับ

- การศึกษา ค้นคว้า เพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายและแผนจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ
- ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการและการจัดสรรเงินงบประมาณของ มหาวิทยาลัย และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
- ศึกษา วิเคราะห์ การจัดตั้ง การยุบ การรวม และการเลิกมหาวิทยาลัย คณะภาควิชา แผนกวิชา หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
- ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการ องค์กร บริษัท หรือเอกชน ที่เกี่ยวกับกิจการทาง การศึกษาในมหาวิทยาลัย
- ดำเนินการ เกี่ยวกับการสอบรวมเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
- ติดตามการประเมินผลการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย และเป็นศูนย์ประสานงานการ จัดการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย

(๔) กองวิชาการ มีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับ

- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร และปัญหาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย
- ศึกษา วิเคราะห์ และสำรวจ ความต้องการทางการศึกษาและอุปกรณ์การศึกษา
- วิจัยงบประมาณและบุคลากร
- รวบรวมและจัดทำสถิติและมาตรฐานทางสถิติ
- วิจัยและส่งเสริมการวิจัย
- ดำเนินการ เผยแพร่ การศึกษาประชาสัมพันธ์และสื่อสาร
- ดำเนินงานหอสมุดรวม

(๕) สถาบันศูนย์กลางภาษาอังกฤษ มีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับ

- ประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
- ประสานงานการฝึกและอบรมภาษาอังกฤษแบบเข้ม ให้นักศึกษาในโครงการพัฒนา มหาวิทยาลัยทั้ง ๒ แขนงวิชา (คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา เศรษฐศาสตร์ และสถิติ)
- ประสานงานในมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ที่มีการสอนภาษาอังกฤษ และหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินงานประสานงานกับศูนย์กลางภาษาอังกฤษต่าง ๆ ในประเทศ
- ดำเนินงานประสานงานกับหน่วยงานขององค์การต่างประเทศต่าง ๆ ในประเทศไทย
- ดำเนินงานประสานงานกับศูนย์กลางภาษาอังกฤษขององค์การซีมีโอ ณ ประเทศสิงคโปร์

๓. มหาวิทยาลัยในสังกัด

๑. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๘๖
๒. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๑
๓. มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๐๘
๔. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๒
๕. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๕
๖. มหาวิทยาลัยมหิดล มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๑๒
๗. มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. ๒๕๑๔
๘. มหาวิทยาลัยศิลปากร มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๑๑
๙. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๑๑
๑๐. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๘

จำนวนข้าราชการและลูกจ้าง

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

ปีงบประมาณ ๒๕๑๖

	พิเศษ	เอก	โท	ตรี	จัตวา	ลูกจ้าง
ปลัดทบวงและรอง	๒	-	-	-	-	-
สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี	-	-	๕	๑	๓	๕
กองแผนงาน	-	๕	๙	๓	๔	๓
กองวิชาการ	๑	๕	๙	๙	๔	๗
กองการเจ้าหน้าที่	-	๑	๖	๔	๖	๕
กองกลาง	-	๑	๓	๔	๑๑	๒๔
ยอดรวม	๓	๖	๒๘	๒๖	๒๘	๕๒
				รวมทั้งสิ้น	๕๑	๑๔๓ อัตรา

หมายเหตุ

๑. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีมีอัตรากำลังข้าราชการรวมทั้งสิ้น ๖ อัตรา
๒. สำนักงานปลัดทบวงมีอัตรากำลังข้าราชการรวมทั้งสิ้น ๘๕ อัตรา
 แต่ถูก ก.พ. ระงับการบรรจุชั่วคราว ๕ อัตรา คงเหลือ ๘๐ อัตรา

เอกสารประกอบหมายเลข ๒

รายละเอียดตำแหน่งข้าราชการสำนักงานปลัดทบวงที่ลาออก โอน และกำลังจะโอน
รวมทั้งสิ้น ๑๓ ราย

ลำดับที่	ตำแหน่ง	กอง	เหตุที่ตำแหน่งว่าง
ก. ตำแหน่งที่ ก.พ. ไมออนุมัติ			
โอบรรจุขณะนี้			
๑.	วิทยาการ เอก	กองวิชาการ	โอนไปสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย
๒.	วิทยาการโท	กองแผนงาน	ลาออก
๓.	วิทยาการตรี	กองวิชาการ	ลาออก
๔.	วิทยาการตรี	กองวิชาการ	โอนไปสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๕.	เสมียนพนักงาน	กองวิชาการ	โอนไปสังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
ข. ตำแหน่งที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของ ก.พ.			
๑.	วิทยาการตรี	กองแผนงาน	ลาออก
๒.	วิทยาการตรี	กองแผนงาน	จะโอนไปสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย
๓.	วิทยาการโท	กองวิชาการ	จะโอนไปสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
๔.	วิทยาการตรี	กองวิชาการ	โอนไปสังกัดกรมสรรพสามิต เนื่องจากได้รับทุน ก.พ. ของกรมสรรพสามิต (ขณะนี้ไปศึกษาต่อต่างประเทศ)
๕.	วิทยาการตรี	กองวิชาการ	จะโอนไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ เนื่องจากได้ทุนของสำนักงานกิงลาว (ขณะนี้ลาไปศึกษาต่อต่างประเทศ)
๖.	วิทยาการตรี	กองวิชาการ	จะโอนไปสังกัดกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๗.	พนักงานพิมพ์ดีด	กองวิชาการ	ลาออก
ค. ตำแหน่งที่กำลังจะเสนอไป ก.พ.			
๑.	บุคลากรตรี	กองการเจ้าหน้าที่	จะโอนไปสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ รายละเอียดข้างต้นนี้เป็นเพียงการแสดงตำแหน่งที่ไม่สามารถบรรจุทดแทนได้ทันทีในขณะนี้
แต่บังคับแต่งตั้งทบวงมาจำนวนข้าราชการโอนมีจำนวน ๑๕ ราย สับเปลี่ยนอัตรา ๖ ราย
และลาออก ๕ ราย รวมทั้งสิ้น ๒๖ ราย หรือร้อยละ ๓๐.๖ ของจำนวนข้าราชการ
สำนักงานปลัดทบวงทั้งหมด.